

Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry

v Slovenskej republike

OBSAH

1. Úvod

1.1. *Cieľ dokumentu z hľadiska procesov v rámci Európskej únie a NATO*

2. Aktuálny stav a trendy vývoja ochrany a obrany kritickej infraštruktúry

2.1. *Aktuálny stav ochrany kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike*

2.2. *Spôsob ochrany a obrany prvkov kritickej infraštruktúry*

2.3. *Predpokladané trendy vývoja ochrany kritickej infraštruktúry vo svete*

2.4. *Bezpečnostný výskum v oblasti kritickej infraštruktúry*

3. Sektory kritickej infraštruktúry

3.1. *Voda*

3.2. *Potraviny*

3.3. *Zdravie*

3.4. *Energetika*

3.5. *Informačné a komunikačné technológie*

3.6. *Doprava*

3.7. *Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť*

3.8. *Priemysel*

3.9. *Finančný sektor*

4. Úlohy zainteresovaných subjektov

4.1. *Hlavné úlohy*

4.2. *Návrh na finančné zabezpečenie na ochranu a obranu kritickej infraštruktúry*

4.3. *Ochrana utajovaných skutočností*

5. Záver

1. Úvod

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 120 zo 14. februára 2007 k návrhu Konceptie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobu jej ochrany a obrany ukladá v bode B.1. podpredsedovi vlády a ministrom vnútra v spolupráci s ministrami a predsedami ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky vypracovať a predložiť na rokovanie Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky a na rokovanie vlády národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike (ďalej len „národný program“). Cieľom vypracovania národného programu je zhodnotenie súčasného stavu a identifikácia najdôležitejšej infraštruktúry spolu so stanovením programových krokov pre skvalitnenie jej ochrany a obrany.

V Konceptii kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany je kritická infraštruktúra definovaná ako tá časť národnej infraštruktúry (vybrané organizácie a inštitúcie, objekty, systémy, zariadenia, služby a systémy), ktorej zničenie alebo znefunkčnenie v dôsledku pôsobenia rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politického a hospodárskeho chodu štátu alebo ohrozenie života a zdravia obyvateľstva.

Kolaps kritickej infraštruktúry môže ohroziť samotnú výrobu potravín, vykurovanie, priemyselnú výrobu a v podstate narušiť a rozvrátiť chod spoločnosti. Útok na ktorýkoľvek štát môže mať za následok zlyhanie infraštruktúr v regionálnom rozsahu, resp. aj v širšom geografickom priestore, ktorý je navzájom prepojený rôznymi sieťami. Pokiaľ zlyhá zaistenie základných funkcií štátu, znovu bude potrebné si uvedomiť ich dôležitosť a poznať dôvod, prečo je tomu tak a prečo zodpovedné inštitúcie tomuto nešťastiu nezabránili.

Narušenie kľúčových objektov kritickej infraštruktúry z dôvodu teroristického útoku, prípadne iných dôvodov, ako napr. veľkej prírodnej alebo technologickej katastrofy na našom území by znamenalo vždy veľké straty na životoch a majetku (jadrová elektrárňa, priehrada), morálne škody (objekty s výraznou symbolickou hodnotou: pamätníky) alebo by viedli k dezorganizácii spoločnosti ako celku (sídla ústredných orgánov, poškodenie siete zdravotníckych zariadení, čističiek odpadových vôd, zásobovacej siete atď.).

Infraštruktúra v Slovenskej republike je vysoko zraniteľná a aj veľmi prepojená (navzájom i navonok) a je nevyhnutná pre chod spoločnosti 21. storočia. Teroristi dokázali, že sú schopní koordinovaných útokov v rovnaký čas na rôznych miestach. Nedá sa vylúčiť ani použité zbraní hromadného ničenia. Teroristi plánujú útoky dlhodobo vopred, obhliadajú cieľ aj niekoľko rokov, zvažujú všetky faktory, aby „minimalizovali vlastnú námahu a maximalizovali zisk“.

Pri ochrane infraštruktúry sú dnešné postupy už nepostačujúce a je potrebné prijať z úrovne vlády také opatrenia, ktoré znižujú v maximálnej miere následky takýchto udalostí.

1.1. Cieľ dokumentu z hľadiska procesov v rámci Európskej únie a NATO

V novembri 2005 Európska komisia vydala dokument „Zelená kniha o Európskom programe pre ochranu kritickej infraštruktúry“, ktorého hlavným cieľom bolo získať spätnú väzbu týkajúcu sa možných alternatív ochrany kritickej infraštruktúry v európskom meradle. Cieľom dokumentu bolo zistiť názory členských štátov Európskej únie v oblasti kritérií na posudzovanie kritickej infraštruktúry a zároveň zdôraznil, že do kritickej infraštruktúry má byť zahrnutá verejná správa súčasne so súkromnou sférou, pričom rozhodujúcu zodpovednosť za ochranu kritickej infraštruktúry musí niesť štát.

V rámci Severoatlantickej aliancie (NATO) sa problematikou kritickej infraštruktúry zaoberá Vyšší výbor NATO pre civilné núdzové plánovanie Senior Civil Emergency Planning Committee, ktorý poveril svoje podvýbory preskúmaním všeobecných aspektov ochrany kritickej infraštruktúry, ako aj možných následkov v prípade jej narušenia. Tie vypracovali viacero dokumentov a štúdií s odporúčacím charakterom s tým, že voľba prístupu k týmto odporúčaniam a ich celková implementácia je v pôsobnosti každého členského štátu.

Ochrana kritickej infraštruktúry je v širšom pohľade aj ochranou proti terorizmu, čo je prvou politickou prioritou Európskej únie a NATO. Systém ochrany kritickej infraštruktúry musí byť kompatibilný s ostatnými krajinami hlavne v krajinách Európskej únie, aby bol dostatočne účinný.

2. Aktuálny stav a trendy vývoja ochrany a obrany kritickej infraštruktúry

2.1 Aktuálny stav ochrany kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike

Kritická infraštruktúra ako pojem má interdisciplinárny charakter, teda prechádza naprieč mnohými oblasťami ľudskej spoločnosti. Vyžaduje si preto širokú spoluprácu a partnerstvo mnohých odvetví a aktérov, či už infraštruktúru tvoria, alebo ju používajú.

Je potrebné vytvoriť priestor odborníkom, aby sa vzájomne informovali, vymieňali si svoje skúsenosti a názory, nachádzali stratégie, metódy a nástroje ochrany kritickej infraštruktúry. V neposlednom rade, aby svojou činnosťou oslovili mnohé ďalšie subjekty, ktorých sa ochrana kritickej infraštruktúry dotýka.

Slovenská republika patrí medzi vyspelé štáty. Z toho vyplýva vysoká závislosť od techniky, technológií a prísunu energií. Je potrebné si uvedomiť, že okrem súčasnej hrozby číslo jeden – terorizmu – existuje celý rad prirodzených rizík a ohrození, ako sú povodne, zemetrasenia, veľkoplošné požiare či nové mutácie chorôb. Ďalej riziká, prameniace z bežnej prevádzky nášho priemyslu a fungovania ekonomiky, z výroby, dopravy i spotreby tovarov a služieb.

Okrem tradičných hrozieb pre kritickú infraštruktúru, akými sú živelné pohromy, havárie, katastrofy a trestná činnosť jednotlivcov a skupín, sa novou hrozbou stáva terorizmus. Jednou z hlavných úloh bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky je nepretržité hodnotenie rizík a ohrození tak na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni. Analýza rizík je nevyhnutným predpokladom na pochopenie ohrození vo svete globalizácie. K tomu nezvratne patrí i hodnotenie efektívnosti bezpečnostného systému a jednotlivých druhov ochrany spoločenských hodnôt. Súčasnosť si vyžaduje i hodnotenie efektívnosti ochrany a obrany kritickej infraštruktúry, ako aj hodnotenie pripravenosti a schopnosti jednotlivých subjektov, ktoré sa podieľajú na ochrane a obrane kritickej infraštruktúry. Ukazuje sa, že budovanie izolovaných štátnych útvarov či zložiek je v tejto situácii nevyhovujúcim riešením a naopak, je nutné budovať integrované systémy, kde jednotlivé zložky sú schopné spolupracovať a operatívne sa zapájať do riešenia krízových situácií, spájať svoje úsilie podľa rozsahu a charakteru ohrozenia. Subjektmi ochrany a obrany kritickej infraštruktúry sú:

- medzinárodní partneri, medzinárodné organizácie,
- vláda, verejná správa,
- územné celky, samospráva,
- štátne hospodárske subjekty,
- súkromné hospodárske subjekty.

Efektívnosť a optimálnosť činnosti subjektov ochrany a obrany kritickej infraštruktúry sa hodnotí podľa formy, obsahu a kvality zabezpečenia základných opatrení vykonaných samotným subjektom alebo jeho zložkami, útvarmi a jednotkami. Hodnotia sa základné

opatrenia, ktorých zmyslom je zabezpečenie:

- účinnej prevencie vzniku ohrozenia prvkov kritickej infraštruktúry,
- zníženie rizika ohrozenia existencie a stability prvkov kritickej infraštruktúry,
- včasnosť identifikácie charakteru a rozsahu ohrozenia kritickej infraštruktúry,
- účinnej eliminácie a minimalizácie dôsledkov ohrozenia kritickej infraštruktúry,
- zmierňovania následkov útoku a rýchlej obnovy pôvodného stavu kritickej infraštruktúry.

2.2. Spôsob ochrany a obrany prvkov kritickej infraštruktúry

Ochrana a obrana kritickej infraštruktúry je v súlade so schválenou koncepciou kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany chápaná ako súhrn činností, mechanizmov, síl, prostriedkov a opatrení na:

- prevenciu pred rizikovými faktormi,
- odvrátenie útoku na prvok kritickej infraštruktúry,
- zabránenie negatívnym vonkajším alebo vnútorným vplyvom ohrozujúcim existenciu, stabilitu a fungovanie prvku kritickej infraštruktúry,
- odstránenie následkov.

Ochranu jednotlivých prvkov kritickej infraštruktúry organizuje v plnom rozsahu právnická osoba, vlastník alebo správca ako súčasť vlastných opatrení na ochranu majetku.

Obrana prvkov kritickej infraštruktúry je v súčasnej dobe riešená v súlade so zákonom č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov len u objektov zaradených do kategórie objektov osobitnej dôležitosti a do kategórie ďalších dôležitých objektov. Jedná sa o objekty, ktoré majú v čase vojny a vojnového stavu strategický význam pre obranu štátu, činnosť ozbrojených síl alebo chod hospodárstva Slovenskej republiky.

V pripravovanom zákone o kritickej infraštruktúre sa predpokladá, že rozhodovať o zaradení jednotlivých objektov ako prvkov kritickej infraštruktúry bude vláda Slovenskej republiky, pričom podrobnosti ich ochrany a obrany budú riešené vykonávacím predpisom pripravovaného zákona.

2.3. Predpokladané trendy vývoja ochrany kritickej infraštruktúry vo svete

Ochrana kritickej infraštruktúry nadobúda široký význam v celosvetovom meradle. Smeruje k intenzívnej spolupráci na medzinárodnej úrovni a intenzívnym rokovaniam medzi inštitúciami v rámci Európskej únie a NATO. Už dnes sú vytvorené predpoklady spolupráce medzi Európskou úniou a Ruskom, Kanadou a USA. Hlavnými trendmi ochrany kritickej infraštruktúry bude:

- globalizácia problematiky,
- zintenzívnenie medzinárodnej spolupráce,
- posilnenie výskumu, zdokonaľovanie riadiacich systémov.

2.4. Bezpečnostný výskum v oblasti kritickej infraštruktúry

V podmienkach Slovenskej republiky nie je oblasť bezpečnostného výskumu konštituovaná. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 766 z 12. septembra 2007 bol schválený návrh Dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015. Do tohto materiálu neboli zapracované žiadne vecné priority výskumu a vývoja v oblasti kritickej infraštruktúry. Po ustanovení národného gestora, ktorý bude zodpovedať za koordináciu opatrení bezpečnostného výskumu v oblasti kritickej infraštruktúry, bude potrebné do Dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015 doplniť novú vecnú prioritu výskumu a vývoja s názvom Kritická infraštruktúra, prípadne doplniť potrebné programové smery v oblasti kritickej infraštruktúry do vecnej priority výskumu a vývoja

s názvom Bezpečnosť a obrana.

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 766/2007 v bode B.7 ukladá rezortom vypracovať do 31. decembra 2010 rezortné koncepcie zamerania a podpory výskumu a vývoja do roku 2015 v oblasti ich pôsobnosti, ako rozpracovanie zámeru na obdobie 2011 - 2015. Je dôležité, aby si rezorty na základe vlastných potrieb v oblasti kritickej infraštruktúry stanovili základné témy úloh výskumu a vývoja, ako aj konkrétne úlohy výskumu a vývoja na dané obdobie.

3. Sektory kritickej infraštruktúry

Na základe Koncepcie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany sa národný program zaoberá týmito najdôležitejšími sektormi kritickej infraštruktúry:

- 3.1. Voda
- 3.2. Potraviny
- 3.3. Zdravie
- 3.4. Energetika
- 3.5. Informačné a komunikačné technológie
- 3.6. Doprava
- 3.7. Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť
- 3.8. Priemysel
- 3.9. Finančný

3.1. Voda

Ústredným orgánom štátnej správy pre vodné hospodárstvo, ochranu pred povodňami, ochranu akosti a množstva vôd a ich racionálneho využívania v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a zákona č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Plní koncepčné, legislatívne a operatívne úlohy štátnej vodnej politiky na úseku vôd, rybárstva, zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, odvádzania a čistenia vôd a úlohy súvisiace so zabezpečením spracovania vodných plánov, koncepčných vodohospodárskych štúdií týkajúcich sa budovania rozhodujúcich vodných zdrojov a zásobovania pitnou a úžitkovou vodou, technických riešení ochrany vôd, odkanalizovania a výstavby mestských čistiarní odpadových vôd, úprav odtokových pomerov, využitia hydropotenciálu, budovania vodných ciest, ochrany proti škodlivým účinkom vôd a oblasti ekologizácie vodných tokov. Uplatňuje a presadzuje nástroje hospodárskej politiky štátu v oblastiach nakladania s vodami, vodných tokov, vodných diel, ochrany pred povodňami a technicko-bezpečnostného dohľadu. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky plní funkciu zriaďovateľa a zakladateľa pre štátne podniky, príspevkové a rozpočtové organizácie na zabezpečenie výkonu štátnej správy v oblasti vodného hospodárstva. Pre nakladanie s vodami právnické osoby prevádzkujú vodné stavby, ktoré umožňujú osobitné užívanie vôd.

Zadržiavanie a zabezpečenie vody v procese nakladania s vodami vykonávajú právnické osoby s cieľom zabezpečenia ochrany pred povodňami, využitia

hydroenergetického potenciálu vodného toku pre zabezpečenie energetickej vody, dodávania povrchových vôd pre priemysel, závlahy, pre zabezpečenie pitnej vody a pre zabezpečenie bezpečnosti plavby.

Zadržované množstvo vody vo vodných nádržiach predstavuje riziko pre život, zdravie a majetok na ohrozenom území, vyplývajúce z možnosti vzniku havárie na vodnej stavbe alebo z možnosti zničenia vodnej stavby, čo môže mať vplyv na bezpečnosť štátu.

Infraštruktúrny majetok obcí a miest, určený na zabezpečenie pitnej vody spravujú vodárenské akciové spoločnosti. Vlastníkom infraštruktúrneho majetku sú obce, mestá a vodárenské spoločnosti. Verejné vodovody sa zriaďujú a prevádzkujú vo verejnom záujme najmä na účely hromadného zásobovania obyvateľov pitnou vodou. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky usmerňuje, metodicky riadi a kontroluje vodárenské spoločnosti a iné subjekty zabezpečujúce dodávku pitnej vody a odvádzanie odpadových vôd. Vodárenské zdroje (povrchové a podzemné vody z ktorých je odoberaná voda na účely úpravy na pitnú vodu) sú určené na zásobovanie pitnou vodou. Ich ochrana je zabezpečená správcom. Sledovanie kvality surovej vody odoberanej z týchto zdrojov zabezpečuje správca. Návrh kritérií na zaradenie prvkov kritickej infraštruktúry v sektore je nasledujúci:

- kategória vodnej stavby z hľadiska odborného technicko-bezpečnostného dohľadu (riziko možného ohrozenia ľudských životov a vzniku škôd na majetku na ohrozenom území),
- požiadavky pre zabezpečenie vody pre iný sektor kritickej infraštruktúry,
- počet zásobovaných obyvateľov zo zdroja pitnej vody,
- dostupnosť náhradného zásobovania pitnou vodou v danej oblasti.

Hlavnými protopatreniami na ochranu kritickej infraštruktúry v sektore sú:

- ochrana vodnej stavby alebo jej časti (priehrady, vodné zdroje, vodárenské zariadenia),
- varovanie a vyrozumienie obyvateľstva na vodnej stavbe a na ohrozenom území,
- monitoring ukazovateľov kvality zdrojov pitnej vody,
- zavedenie automatických dispečerských systémov distribúcie pitnej vody s ochranou kvality dodávky pitnej vody.

Subjektmi zodpovednými za ochranu sektora sú orgány štátnej správy, vlastníci a prevádzkovatelia vodných stavieb podieľajúcich sa na dodávke pitnej vody pre obyvateľstvo, správcovia vodných tokov a prevádzkovatelia vodných stavieb na nakladanie s vodami.

3.2 Potraviny

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky v rámci svojej pôsobnosti vykonáva štátnu správu na úseku komplexnej kontroly potravinového reťazca od kontroly pôdy a vstupov do pôdy, hnojív, fytosanitárnu ochranu a kontrolu prípravkov na ochranu rastlín, krmív, komplexnú veterinárnu kontrolu a ochranu územia, kontroly zdravia a pohody zvierat, chorôb prenosných zo zvierat na ľudí, vedľajších produktov, kontroly hygieny v prevádzkárňach produkujúcich živočíšne produkty, kontroly importu, rezíduí pesticídov a veterinárnych liečiv, kontaminantov, geneticky modifikovaných potravín a krmív a monitoringu ďalších faktorov potravinového reťazca, ktoré s bezpečnosťou potravín úzko súvisia. Vo finálnej fáze zabezpečuje kontrolu kvality, bezpečnosti a zdravotnej neškodnosti potravín s cieľom chrániť zdravie a práva spotrebiteľa.

Tieto činnosti zabezpečuje v súlade so zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách, zákonom č. 128/2002 o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veci ochrany spotrebiteľa, vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 99/2004 o postupoch uplatňujúcich sa v rámci systému rýchlej výmeny informácií o potravinách a krmivách v prípade vážneho

a bezprostredného ohrozenia zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov, zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, zákonom č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti, zákonom č. **271/2005 Z. z.** o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív, zákonom č. 291/1996 Z. z. o odrodách a osivách, zákonom č. 182/2005 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve, zákonom č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, jeho vykonávacou vyhláškou č. 69/2007 a zákonom č. 421/2004 Z. z. o ekologickom poľnohospodárstve. Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky je kontaktným miestom pre spoluprácu Slovenskej republiky s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín, ktorého poslaním je poskytovať nezávislú vedeckú a technickú podporu európskym inštitúciám pri rozhodovaní o bezpečnosti potravín alebo krmív. Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 857 z 26. októbra 2005 Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky zriadilo Národnú protinákazovú komisiu pre opatrenia súvisiace s ochranou proti nákazám a hromadným ochoreniam zvierat vrátane ochorení zvierat prenosných na ľudí, ktorá je poradným a iniciatívnym orgánom ministra. Komisia koordinuje prijímanie a vykonávanie mimoriadnych veterinárnych opatrení ak sa vyskytne nákaza alebo iné hromadné ochorenie zvierat alebo havária, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo zvierat vo viacerých krajoch.

V súlade s § 23 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách, orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy uvedené v § 21 ods. 1 písm. c) až e) vykonávajú úradnú kontrolu potravín pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh:

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

V prípade ohrozenia zdravia obyvateľstva z potravín je vytvorený v rámci Európskej únie Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF), ktorého prostredníctvom sa zabezpečuje okamžité stiahnutie nebezpečnej potraviny z trhu. Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky rieši prijaté podnety a sťažnosti bezodkladne a zohľadňuje ich v rámci výkonu potravinového dozoru. Zároveň zabezpečuje informovanie dotknutých regionálnych veterinárnych a potravinových správ a kontaktné miesto Slovenskej republiky pre systém rýchlej výmeny informácií. Pre prijímanie podnetov slúži i nepretržitá telefonická linka so záznamníkom 24 hod. denne. Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky je kontaktným miestom pre Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike a vo väzbe na Európsku úniu. Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá sa uplatňuje ako forma rýchlej informovanosti kontrolných orgánov členských štátov a Európskej komisie s cieľom stiahnuť potraviny a krmivá z trhu, pokiaľ tieto predstavujú vážne riziko pre zdravie spotrebiteľov. V prípade krízy z potravín sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 178/2002 EP a ER, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva a zriaďuje sa Európsky úrad pre bezpečnosť potravín.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky rieši prijaté podnety a sťažnosti a zohľadňuje ich v rámci výkonu kontrol. Priama telefonická linka so záznamníkom funguje nepretržite 24 hod. denne.

Výskumný ústav potravinársky má k dispozícii expertov a technické, informačné zdroje pre vypracovanie kvalifikovaných rešerší, expertíz a referenčné laboratóriá. Skúšobné laboratórium výskumného ústavu potravinárskeho vykonáva akreditované a neakreditované

chemické a mikrobiologické skúšky prírodných látok, prídavných látok a kontaminantov v potravinách, nápojoch a krmivách.

V prípade ohrozenia obyvateľstva a zvierat, závadných potravín a krmív, verejnosť informuje minister zdravotníctva, pôdohospodárstva a hospodárstva podľa kompetencií.

Subjektmi zodpovednými za ochranu sektora sú:

- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky,
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky,
- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky,
- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (odbor hygieny, výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov),
- Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky,
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky,
- Výskumný ústav potravinársky,
- Slovenská obchodná inšpekcia.

3.3. Zdravie

V rezorte zdravotníctva je na ochranu zdravia obyvateľstva zriadená sieť regionálnych úradov verejného zdravotníctva, ktorých pôsobnosť je upravená zákonom č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V ich pôsobnosti je realizácia opatrení v oblasti predchádzania vypuknutiu prenosných chorôb a nákaz, príprava územia na epidémiu, pandémie, výkon štátnej správy v procese ochrany zdravia obyvateľstva. V Slovenskej republike pôsobí 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva a Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

Na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu je vytvorená sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Z nej je určená sieť subjektov hospodárskej mobilizácie, ktoré rozhodujúcou mierou plnia úlohy v príprave na poskytovanie zdravotnej starostlivosti hromadne postihnutému obyvateľstvu následkami mimoriadnej udalosti alebo krízovej situácie. Celkovo je ustanovených 59 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti ako subjektov hospodárskej mobilizácie s úlohou vykonávať komplexnú prípravu na činnosť po vyhlásení mimoriadnej alebo krízovej situácie a po vykonaní reprofilizácie bežnej lôžkovej kapacity s cieľom zabezpečiť 30 000 lôžok v rozšírenom lôžkovom fonde na poskytovanie zdravotnej starostlivosti raneným a zasiahnutým v internom, chirurgickom, onkologickom a psychiatrickom medicínskom profile vrátane poskytnutia zdravotnej starostlivosti pre príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a ostatných ozbrojených zložiek. Pre zabezpečenie činnosti poskytovateľov v sieti subjektov hospodárskej mobilizácie je určená Národná transfúzna služba Slovenskej republiky v oblasti organizácie a prípravy dostatočného množstva transfúzných liekov pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v mimoriadnych alebo krízových situáciách. Na riešenie hromadných úrazov je do systému zaradené Operačné stredisko zdravotnej záchranej služby Slovenskej republiky, ktoré riadi prípravu a činnosť ôsmich operačných stredísk zdravotnej záchranej služby pri koordinačných strediskách Integrovaného záchranného systému s celkovým počtom 264 vozidiel záchranej a dopravnej zdravotnej služby rozmiestnenými na teritóriu štátu. Materiálne zabezpečenie liekmi a zdravotníckymi pomôckami, infúznymi roztokmi a krvnými derivátmi je v pôsobnosti ochraňovateľa mobilizačných rezerv rezortu, ktorý zabezpečuje tvorbu, ochranu, obmenu a distribúciu liekov a zdravotníckych pomôcok pre poskytovateľov zaradených do siete subjektov hospodárskej mobilizácie rezortu vrátane piatich skladov mobilizačných rezerv. Sektor zdravotníctva ako sektor kritickej infraštruktúry Slovenskej republiky teda predstavujú nasledovné prvky:

- sieť úradov verejného zdravotníctva,
- sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti určených ako subjekty hospodárskej

- mobilizácie,
- Národná transfúzna služba Slovenskej republiky,
- Operačné stredisko zdravotnej záchranej služby Slovenskej republiky, osem operačných stredísk zdravotnej záchranej služby pri koordinačných strediskách integrovaného záchranného systému,
- ochraňovateľ mobilizačných rezerv rezortu a 5 skladov mobilizačných rezerv.

Plošný výpadok sektora je možné predpokladať len ako dôsledok výpadku iného sektora :

- napr. plošný výpadok zásobovania elektrickou energiou v rámci Slovenskej republiky. V tejto situácii základným predpokladom zachovania funkčnosti prvkov sektora je mať v dostatočnom množstve a kvalite náhradné zdroje elektrickej energie vrátane zabezpečenia možnosti prednostného odberu PHM na vopred určených čerpacích staniách,
- napr. výpadok sektoru dopravy v rámci regiónu a nie na celom území štátu, ktorý znemožní zásobovanie poskytovateľov. V tejto situácii základným predpokladom zachovania funkčnosti prvku je mať dostatočné zásoby potravín, pitnej vody, liekov a zdravotníckych pomôcok minimálne na 5 dní, odklonenie transportu ranených a zasiahnutých do nemocnice v inom regióne,
- výpadok sektora voda. V tejto situácii základným predpokladom na zachovanie funkčnosti prvku sektora je pripravenosť opatrení na núdzové zásobovanie vodou, prípadne zabezpečenie vlastných zdrojov pitnej vody alebo jej uskladnenie vo vodojemoch, ktorým bude možné preklenúť najnutnejší čas,
- kombinácia všetkých troch výpadkov sektorov spôsobená živelnou pohromou na časti územia štátu, pričom zachovanie funkčnosti prvkov kritickej infraštruktúry sektora zdravotníctva bude vyžadovať opatrenia uvedené v bodoch a) – c).

Základnými opatreniami na ochranu kritickej infraštruktúry sektora sú:

- možné systémové kroky v reforme zdravotníctva,
- zaistenie kapacity pre prípadné núdzové poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- výcvik personálu,
- budovanie kapacity pre karanténu.

Subjektom zodpovedným za ochranu sektora je Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.

3.4. Energetika

Súčasťou sektora energetiky sú podsektory elektroenergetiky, plynárenstva, teplárenstva, ropy a sektor baníctva a hutníctva.

Ústredným orgánom štátnej správy pre energetiku vrátane hospodárenia s jadrovým palivom a uskladňovania rádioaktívnych odpadov je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Štátnu správu v energetike vykonáva aj Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky. Výkon štátneho dozoru nad radiačnou ochranou zabezpečuje Úrad verejného zdravotníctva. Ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť štátnych hmotných rezerv je Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky. Výkon štátnej správy v podsektore ropy zabezpečujú: za oblasť tranzitu ropy Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a za skladovanie Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky.

Podsektor: elektroenergetika

Podsektor zahŕňa:

- výrobu, dovoz, vývoz, prenos a distribúciu elektrickej energie,
- nakladanie s jadrovým palivom,

- nakladanie s rádioaktívnym odpadom vzniknutým pri výrobe elektrickej energie v jadrových elektrárnach.

Jeho prvkami sú najmä objekty jadrových elektrární, klasických tepelných elektrární, elektrární s kombinovanou výrobou elektriny a tepla, vodných elektrární, výrobní elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, prenosových sústav vrátane transformátorových staníc, distribučných sústav vrátane transformátorových staníc, úložísk radioaktívnych odpadov a medziskladov vyhoreného paliva. Do tejto oblasti patria aj činnosti súvisiace s nakladaním s čerstvým jadrovým palivom a s prepravou vyhoreného jadrového paliva.

Podsektor: plynárenstvo

Podsektor zahŕňa dovoz, ťažbu, prepravu, distribúciu a uskladnenie zemného plynu. Prvkami tohto podsektora sú predovšetkým objekty ťažobnej siete, distribučná sieť vrátane regulačných staníc, prepravná sieť, t. j. tranzitné plynovody, priame plynovody, kompresorové stanice a vnútroštátne prepúšťacie stanice, zásobníky plynu a tuzemské zdroje, v ktorých je vykonávaná ťažba plynu. Podsektor plynárenstva zahŕňa zabezpečenie energetických zdrojov pre teplárenstvo. Tvoria ho objekty centrálnych zdrojov tepla, prípojky zabezpečujúce zdroje energií a vody a rozvodné a distribučné siete.

Podsektor: ropa

Podsektor zahŕňa:

- dovoz, ťažbu, prepravu, spracovanie, distribúciu a uskladnenie ropy a ropných produktov,
- núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, tvorbu štátnych hmotných rezerv.

Jeho prvky tvoria objekty ropovodov a tranzitných trás, produktovody, prečerpávacie stanice, skladovacie terminály a sklady nádrží, zásobníky ropy a ropných produktov, spracovateľské závody - rafinérie.

Núdzové zásoby ropy a vybraných ropných výrobkov (ďalej len „núdzové zásoby“) sú osobitným druhom hmotných rezerv. Vytvárané sú v zmysle zákona č. 170/2001 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze (ďalej len „zákon“) s prechodným obdobím do roku 2008 v súlade so schváleným harmonogramom postupného vytvárania núdzových zásob, kedy majú dosiahnuť úroveň 90 dní priemernej spotreby Slovenskej republiky. Zákon je plne kompatibilný s platnou legislatívou Európskej únie v oblasti núdzových zásob a je v súlade so Smernicou Rady (ES) 2006/67 ES z 24. júla 2006, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy alebo ropných výrobkov (kodifikované znenie) na úrovni 90-dňovej spotreby.

Skladované zásoby ropy a z nej vyrábaných palív a mazív v hmotných rezervách pozostávajú prevažne z núdzových zásob ropy a vybraných ropných výrobkov. Tvorba a udržiavanie zásob ropy a ropných výrobkov je financovaná zo štátneho rozpočtu. Sortimentné a kvalitatívne parametre skladovaných zásob zodpovedajú európskym normám a štandardom, ako i potrebám pre zabezpečenie operačných aktivít NATO. Časť zásob ropných výrobkov je účelovo vytváraná a skladovaná pre rezorty podľa predložených priamych požiadaviek. V požiadavkách rezortov sú zakomponované ich materiálové potreby na zabezpečenie obrany a činnosti v rámci NATO. Zásoby pohonných hmôt a mazív v hmotných rezervách sú pre účely obrany vytvárané a udržiavané na základe požiadaviek, vyplývajúcich zo systému obranného plánovania, financovaného zo štátneho rozpočtu. Tieto zásoby sú prevažne skladované v termináloch, ktorých správcom je Slovnaft, a. s.. Na vlastníctve týchto terminálov má štát väčšinový majetkový podiel. Tie sú však integrované do technologického celku terminálov bez možnosti samostatného prevádzkovania a majetkovo previazané s majetkom Slovnaftu, a.s..

Zásoby ropy sú skladované v kapacitách spoločnosti Transpetrol, a. s. ktorý

prevádzkuje skladovacie kapacity na ropu a ropovodný systém v Slovenskej republike. Objekty na skladovanie ropy a ropných výrobkov sú zaradené pod gestorstvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky do zoznamu objektov osobitnej dôležitosti podľa vyhlášky Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktorou sa stanovujú kritériá na zaradenie objektov obrannej infraštruktúry do kategórie objektov osobitnej dôležitosti a do kategórie ďalších dôležitých objektov. Návrh kritérií na zaradenie objektov do kritickej infraštruktúry je totožný s kritériami pre zaradenie do objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov.

V rámci systému tvorby a ucelenej štruktúry hmotných rezerv sa vychádza z aktuálnych potrieb a požiadaviek jednotlivých rezortov v zmysle schválených strategických dokumentov týkajúcich sa bezpečnosti štátu, s dôrazom na zabezpečenie civilných zdrojov pri riešení následkov krízových situácií ako napríklad živelné pohromy, požiare, priemyselné havárie, prírodné katastrofy, teroristické útoky, použitie zbraní hromadného ničenia a pod. Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky vyžaduje pri tvorbe skladby hmotných rezerv od rezortov nielen výšku zásob komodít, ale aj zdôvodnenie potreby držania jednotlivých komodít v zásobách hmotných rezerv a zdôvodnenie ich výšky tak, aby bolo možné optimalizovať štruktúru a výšku zásob jednotlivých komodít hmotných rezerv so zabezpečeným finančným pokrytím.

Súčasťou energetickej bezpečnosti štátu je skladovanie jadrového paliva v hmotných rezervách.

V súlade so skladovaním hmotných rezerv a v súčasnom období aj skladovania mobilizačných rezerv, ktoré sú určené pre obranné účely, sa uplatňujú skladovacie a manipulačné výkony závodov Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky zaradených v kategórii ďalších dôležitých objektov, ktorých gestorom je Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky. Ochrana týchto objektov je zabezpečovaná vybudovaným integrovaným zabezpečovacím systémom v kombinácii s personálnou ochranou objektov vykonávanou na zmluvnom základe so súkromnými bezpečnostnými službami. Objekty sú napojené na signalizačný systém s vyvedením na políciu.

Podsektor: baníctvo a hutníctvo

Podsektor zahŕňa:

- ťažbu, úpravu a spracovanie rudných a nerudných surovín,
- vyhľadávanie a prieskum rádioaktívnych surovín.

Do kritickej infraštruktúry v podsektore patria najmä sklady výbušnín a chemických reagensov na úpravniach rudných surovín. V prípade otvorenia ťažby rádioaktívnych surovín aj sklady poloproduktov a koncentrátov, ktoré pre svoju toxicitu môžu byť potenciálne zneužitú na ohrozenie napr. zdrojov pitnej vody a pod. Poškodenie alebo zničenie prvkov kritickej infraštruktúry tohto podsektora sa prejaví predovšetkým sekundárne, a to vplyvom dlhodobého nedostatku surovín pre výrobnú sféru.

Sektor energetika využíva kritériá na zaradenie prvkov kritickej infraštruktúry, ktoré sú uvedené v materiáli „Konceptia kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany“.

V objektoch kritickej infraštruktúry sektoru energetiky sa zamedzenie neoprávnenému vniknutiu osoby, vozidla alebo predmetu do vnútra týchto objektov zaisťuje vybudovaným integrovaným bezpečnostným systémom a zaistením jeho prevádzky a údržby. Je nutné integrovať technické prostriedky, ľudské zdroje a organizačné opatrenia ako vzájomnú neoddeliteľnú súčasť ochrany.

Súčasťou nástrojov na prevenciu ohrozenia energetického sektora je aj bezpečnostná dokumentácia jedinečná pre každý jej prvok. Jej obsahom je analýza ohrozenia, stanovenie stupňov rizík pre jednotlivé ohrozenia a určenie miery negatívnych dopadov. Bezpečnostná dokumentácia si vyžaduje režimové opatrenie pre oboznamovanie sa s jej obsahom.

V energetickom sektore pri ochrane prvkov kritickej infraštruktúry je dôležitý včasný zásah, pretože v prípade neskorého zásahu tento stráca svoje opodstatnenie a straty prvku kritickej infraštruktúry môžu byť nenávratné.

Súčasne je potrebné venovať pozornosť výstavbe vlastných havarijno-obnovovacích systémov, ich materiálno-technickému vybaveniu, vycvičenosti personálu a rýchlosti jeho spohotovenia. Ochrana objektov je zabezpečovaná vybudovaným integrovaným zabezpečovacím systémom (technickými prostriedkami), a to v kombinácii s personálnou ochranou objektov vykonávanou na zmluvnom základe so súkromno-bezpečnostnými službami. Objekty sú napojené na signalizačný systém s vyvedením na políciu.

Potrebou sektora energetiky je osobitným vykonávacím predpisom riešiť požiadavky na technické prostriedky ochrany, personál, riadiace centrum, komunikačné a prenosové systémy v závislosti od stupňa ochrany vrátane požiadaviek na plán fyzickej ochrany a postupov, ktoré sa budú používať pri analýze rizík.

Zodpovednosť za ochranu kritickej infraštruktúry nesie štát spolu s vlastníkmi a prevádzkovateľmi jednotlivých prvkov kritickej infraštruktúry. Vlastníci a prevádzkovatelia prvkov kritickej infraštruktúry musia venovať dostatočnú pozornosť ich ochrane. Je dôležité, aby uprednostňovali ochranu prvkov kritickej infraštruktúry z hľadiska bezpečnosti štátu pred ekonomickým hľadiskom.

3.5. Informačné a komunikačné technológie

Kritická infraštruktúra elektronických komunikácií pozostáva z hmotných zariadení elektronických komunikácií a informačných technológií, sietí a majetku, ktoré ak sú zničené alebo znefunkčnené, majú vážny dopad nielen na infraštruktúru elektronických komunikácií ako takú, ale aj na ostatnú kritickú infraštruktúru štátu.

Základným zákonom v tejto oblasti je zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

Sektor informačných a komunikačných technológií (elektronických komunikácií) tvoria tieto podsektory:

- poskytovanie služby mobilnej telekomunikačnej siete,
- poskytovanie služby pevnej telekomunikačnej siete,
- internet,
- ochrana informačných systémov a sietí,
- satelitná komunikácia,
- vysielanie (rozhlasové a televízne),
- rádiová komunikácia a navigácia,
- poskytovanie poštových služieb.

Hlavnými prvkami infraštruktúry tohto sektora sú:

- prístup k sieti cez účastnícke rozhranie,
- hlavná transportná sieť na zabezpečenie národného ako aj globálneho spojenia medzi rôznymi sieťovými prístupmi (pripojenia),
- telekomunikačná technológia – spojovacia, prenosová, prenosové siete (kostrová – diaľková, oblastná), dátové centrá, technologické príslušenstvo (zálohovacie napájacie zdroje, klimatizačné jednotky), služba siete na zabezpečenie prepojitelnosti telefónnych hovorov, hlasové a dátové služby, služby riadenia európskej železničnej infraštruktúry, systém veľkého počtu ďalších zariadení riadiacich a prevádzkových, nevyhnutných pre funkčnosť služieb elektronických komunikácií ako aj objekty, v ktorých sa nachádza, alebo je uložená dôležitá technológia (telekomunikačné

budovy, telekomunikačné stavby), riadiace a operačné centrá, riadiace servery, bezpečnostné servery, LAN, WAN, základňové stanice, antény, stožiare, smerovače, prepojovacie uzly sietí , hlavné a záložné zodolnené dátové centrá.

Prudký rozvoj a vývoj v tomto sektore má priamy vplyv na rozvoj ekonomiky národného hospodárstva, nárast mobility, rozvoj výroby, obchodu, efektívne riadenie štátu, činnosť vlády, ako aj blahobyt obyvateľstva.

Sektor informačných a komunikačných technológií je jednoznačne nosným sektorom národného hospodárstva. Znefunkčnenie (vyradenie s prevádzky) sektora informačných a komunikačných technológií zapríčinené technickou poruchou, prírodnou katastrofou, ľudskou chybou či teroristickým útokom môže spôsobiť kaskádový efekt znefunkčnenia ďalších sektorov vzájomne súvisiacich a silne závislých od tohto sektora (finančný sektor, energetika a pod.).

Zraniteľnosť prvkov kritickej infraštruktúry elektronických komunikácií a ich závislosť na vonkajších vplyvoch je spôsobená ich špecifickosťou (globálne prepojené siete – globálny vplyv) a z veľkej časti obmedzenými investíciami operátorov do ich rozvoja a zvyšovania bezpečnosti (dostatočné zálohovanie okruhov, budovanie zálohovacích kapacít jednotlivých prvkov sietí a pod.).

Pri vývoji, prevádzke a správe bezpečnostných informačných systémov, fyzickej, personálnej bezpečnosti a ďalších aktív sú záväzné nasledujúce štandardy:

- pre detailné rizikové analýzy sa používa systém s názvom CRAMM,
- pre BIA analýzy sa používa systém s názvom BIA Web od Strohl Systems,
- pre havarijné plánovanie sa používa systém s názvom LDRPS od Strohl Systems.

Bezpečnostný proces je založený na štandarde ISO 17799 u veľkej väčšiny operátorov a ISO 27001.

Príklad čiastkového riešenia OKI u telekomunikačného operátora (pevná sieť):

Prvok kritickej infraštruktúry	Existujúce opatrenia	Návrh ďalších opatrení
Káblové vedenia	Dočasná redundancia	Zvýšenie kapacity severnej trasy, dobudovanie systému redundancie
Prvky transportnej siete	Záloha dve optické vlákna v prenájme	Prenájom optickej trasy v stanovenom úseku -realizácia manažérskeho systému riadenia bezpečnosti (ISMS) podľa ISO 27001
Hlavné a záložné datacentrum	Interné smernice a pokyny na doporučené oblasti bezpečnosti podľa ISO 27001	Realizácia manažérskeho systému riadenia bezpečnosti (ISMS) podľa ISO 27001
Prvky dátovej siete	Redundancia napájania, procesorov rozhodujúcich topologických prvkov	Realizácia manažérskeho systému riadenia bezpečnosti (ISMS) podľa ISO 27001

Objekty s prvkami transportnej dátovej a telefónnej siete, objekty manažmentu prvkov siete.	Aplikované mechanizmy na objektovú bezpečnosť	Spracovanie projektu na zvýšenie fyzickej bezpečnosti všetkých objektov , riešenie prístupových systémov. Realizácia manažérskeho systému riadenia bezpečnosti (ISMS) podľa ISO 27001
Podporná infraštruktúra (napájacie zdroje, bezpečnostné systémy)	Zabezpečenie vo vybraných uzloch	Spracovanie projektu na zvýšenie fyzickej bezpečnosti všetkých objektov , riešenie prístupových systémov. Realizácia manažérskeho systému riadenia bezpečnosti (ISMS) podľa ISO 27001

Cieľom opatrení je udržať v chode optimálny počet prvkov kritickej infraštruktúry informačných a komunikačných technológií nutných na bezproblémový chod národného hospodárstva.

3.6. Doprava

Podsektor: cestná doprava

V oblasti pozemných komunikácií spravuje a vlastnými silami udržiava v prevádzkyschopnom stave počas celého roka diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a vybranú časť ciest 1. triedy Národná diaľničná spoločnosť a. s. Zároveň je i investorom, ktorý zabezpečuje výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest.

Vezmúc do úvahy hustotu cestnej siete, je možné s istotou konštatovať, že ak nedôjde k veľmi rozsiahlemu narušeniu pozemných komunikácií na území Slovenskej republiky, je v zásade možné vytýčiť obchádzkové trasy po zostávajúcich pozemných komunikáciách. Z uvedeného by malo byť zrejmé, že prepravné potreby budú zabezpečené s predpokladaným časovým zdržaním, ktoré však závažne neobmedzí chod národného hospodárstva.

Medzi prvky kritickej infraštruktúry za diaľnice a rýchlostné cesty patria významné cestne objekty, ako sú tunely, mosty a informačné káble nachádzajúce sa v intraviláne miest s významnou hustotou výskytu obyvateľstva (mohutný efekt na psychiku obyvateľstva v prípade teroristického útoku).

V tuneloch sú na rôznej úrovni vybavenosti nainštalované elektronické monitorovacie zariadenia pre rozlišovanie druhov vozidiel, pohybu osôb a zvierat v tubuse. Z hľadiska požiarnej ochrany sú vyvedené na operátorské pracoviská Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. a Hasičského a záchranného zboru (len v prípade požiaru), na ktorých sa automaticky vyhlási konkrétna mimoriadna udalosť a z videodohľadu sa zobrazí miesto jej vzniku. Ku každej mimoriadnej udalosti je spracovaný postup činnosti operátorov. Stála fyzická ochrana tunelov vo vnútri tubusu je bezpredmetná a výkon na portáloch sa nezabezpečuje. V tubuse tunela je zabezpečený zosilnený signál pre použitie mobilných telefónov a pre vysielanie Slovenského rozhlasu. Obdobne je zosilňovaný rádiosignál SITNO pre príslušné zložky integrovaného záchranného systému.

V tuneloch by bolo potrebné zvýšiť represnú prevenciu prepráv nebezpečných

nákladov, nakoľko táto je dopravným značením vylúčená, ale žiaľ nerešpektovaná. Uvedená skutočnosť by mohla viesť k mimoriadnym udalostiam pri bežnej preprave a prípadne byť využitá pri príprave teroristického útoku.

Mosty sú čiastočne monitorované videokamerami s obrazovým výstupom na operátorské pracoviská. Prenosové káble monitorovacích zariadení sú zdvojené, ale pre prípad úmyselného mechanického prerušenia nie sú chránené a ani sa s tým v bežnej prevádzke neuvažuje. Fyzická ochrana sa nezabezpečuje.

Keďže Národná diaľničná spoločnosť a.s. nedisponuje žiadnou silovou zložkou a diaľničná polícia nezabezpečuje ochranu objektov cestnej infraštruktúry, bude potrebné v legislatíve upraviť túto skutočnosť tak, aby v prípade prijímania opatrení na zamedzenie možného spravodajsky zisteného, prípadne teroristickými zoskupeniami oznamovaného útoku bola uložená povinnosť silovým zložkám zabezpečovať ochranu vybraných objektov kritickej infraštruktúry na pozemných komunikáciách.

Prvkami kritickej infraštruktúry v podmienkach Slovenskej správy ciest sú len cesty I. triedy a mostné objekty na nich. Ich narušenie alebo zničenie by malo vplyv na plánované presuny ozbrojených síl, ale i zásobovanie a prepravu nákladov počas vojny.

V mierových podmienkach je ťažko vytipovať cesty a objekty pôsobnosti Slovenskej správy ciest, ktoré by boli zaradené do kritickej infraštruktúry a ich vyradenie by malo zásadný vplyv na činnosť organizácie, sektora, alebo ďalších sektorov. Dôkazom toho sú pomerne časté vážne dopravné nehody, ktoré vyradia určitú cestu z prevádzky, zamedzia prejazd, alebo ho čiastočne sťažujú. V pomerne krátkom čase sa prijíma riešenie formou presmerovania dopravy na iné komunikácie. Podobne to je aj pri živelných pohromách.

V súčasnosti sa nevykonáva žiadny spôsob ochrany a ani do budúcnosti nebude riešený spôsob ochrany prvkov kritickej infraštruktúry v tomto podsektore.

Dôležitá bude spolupráca pri riešení vyradenia cesty alebo objektu z prevádzky, a to hlavne v týchto oblastiach:

- monitorovanie rozsahu narušenia pomocou helikoptér,
- informovanie o možných obchádzkach cez médiá,
- organizovanie a vyznačenie obchádzok v spolupráci s dopravnou políciou,
- využitie síl a prostriedkov integrovaného záchranného systému.

Podsektor: železničná doprava

V rámci Slovenskej republiky v železničnej doprave pôsobia: Železnice Slovenskej republiky, Bratislava, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s. a Železničná polícia a ďalšie subjekty prevádzkujúce dopravu na celoštátnych a regionálnych dráhach.

Prepravné a dopravné služby, ktoré zodpovedajú záujmom dopravnej politiky štátu a požiadavkám trhu vrátane súvisiacich činností, zabezpečujú Železnice Slovenskej republiky, Bratislava, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s. a ďalšie subjekty prevádzkujúce dopravu na celoštátnych a regionálnych dráhach.

Predmetom činnosti železničnej dopravy v zmysle zákona č. 258/1993 Z. z. o Železničniciach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov je:

- preprava osôb a tovarov na celoštátnych dráhach, prevádzkovanie železničných dráh a lanových dráh,
- činnosti súvisiace s prevádzkovaním železničných dráh a lanových dráh,
- prevádzkovanie dopravy na dráhe na účely výstavby, úprav a údržby železničných dráh a lanových dráh, poskytovania manipulačných služieb, obslužných dopravných služieb a obslužných prepravných služieb pre prevádzkovateľov dopravy na dráhe, súhrn činností, ktoré zabezpečujú prevádzku koľajového vozidla na železničnej dopravnej ceste celoštátnych dráh.

Ochranu železničnej dopravy, verejný poriadok, bezpečnosť osôb a majetku v obvode železničných dráh na celom území republiky zabezpečuje v rozsahu ustanovenom zákonom č. 57/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov Železničná polícia.

Prvkami kritickej infraštruktúry v podmienkach železničnej dopravy sú:

- technologické komplexy riadenia dopravného – prepravného procesu na všetkých úrovniach,
- významné železničné uzly Bratislava, Trnava, Žilina, Zvolen, Košice, Čierna nad Tisou, Maťovce a Haniska pri Košiciach,
- medzinárodné koridorové trate,
- železničné mosty,
- železničné tunely,
- automatické telefónne ústredne vo významných železničných uzloch,
- elektrické rozvodné stanice, zabezpečujúce napájanie elektrifikovaných tratí a tranzit elektrickej energie veľmi vysokého napätia pre verejný sektor,
- vlaky osobnej prepravy,
- nákladné vlaky, ktorými sa prepravuje nebezpečný tovar,
- sklady pohonných hmôt.

Ochrana prvkov kritickej infraštruktúry v podmienkach železničnej dopravy je riešená nasledovnými spôsobmi:

- využitím ľudského faktora na pracoviskách železníc, kde službu v stanovenom režime práce vykonávajú zamestnanci subjektov prevádzkujúcich dopravu na celoštátnych alebo regionálnych dráhach. Tento spôsob zahŕňa pravidelnú kontrolu, dohľad a dozor v rámci pracovného času,
- technickými prostriedkami – permanentným alebo občasným monitorovaním prvkov kritickej infraštruktúry prostredníctvom kamerových systémov zariadeniami monitorujúcimi pohyb osôb, zariadeniami na signalizáciu narušenia objektu, elektronickou požiarou signalizáciou,
- kombináciou predchádzajúcich spôsobov,
- prijatím opatrení, ktorých cieľom je eliminácia protispoločenskej činnosti v obvode železničných dráh, zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti železničnej dopravy a predchádzanie a odstránenie mimoriadnych udalostí v železničnej doprave.

Podsektor: letecká doprava

Medzi subjekty civilného letectva pôsobiace v podsektore leteckej dopravy z pohľadu ochrany kritickej infraštruktúry je možné zaradiť:

- letiská, ako súčasť pozemnej dopravnej infraštruktúry civilného letectva – leteckej dopravy,
- navigačné služby, ktoré zaisťujú riadenie letovej prevádzky vo vzdušnom priestore Slovenskej republiky s medzinárodnými väzbami. Ide o letové prevádzkové služby, letecké telekomunikačné služby, leteckú informačnú službu a leteckú meteorologickú službu,
- leteckých dopravcov.

Medzi najdôležitejšie prvky kritickej infraštruktúry v podsektore patria:

- letiskové haly,
- pohybové plochy letiska ako sú vzletové a pristávacie dráhy, rolovacie dráhy, vybavovacie a odstavné plochy,
- technické vybavenie letísk,

- prevádzkové budovy letísk a poskytovateľov navigačných služieb,
- sklady leteckých pohonných látok a mazív,
- navigačné zariadenia umiestnené na letiskách a mimo nich,
- lietadlá.

Ochrana prvkov kritickej infraštruktúry v podmienkach leteckej dopravy je riešená v súlade s medzinárodnými predpismi vyplývajúcimi z:

- Dohovoru o civilnom letectve (príloha k dohovoru č. 17 k dohovoru ICAO, Security Manual – Doc. 8973/6),
- členstva v Európskej konferencii civilného letectva - ECAC (Doc. 30/12th edition),
- členstva v Európskej únii (nariadenie EP a ER č.2320/2002 a nariadenie EK č. 622/2003),
- zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súčasnosti prebieha proces navrhovania zmien zákona č. 143/1998 Z. z. (letecký zákon). Súčasťou návrhu zmien je aj úprava požiadaviek na bezpečnostnú ochranu civilného letectva na základe zmien medzinárodnej právnej úpravy a skúseností.

Podsektor: vodná doprava

Pre vnútrozemskú plavbu a prístavy v pôsobnosti Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky je orgánom štátnej správy Štátna plavebná správa Slovenskej republiky (ďalej len „ŠPS“). ŠPS je v zmysle ustanovení § 37 zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozpočtová organizácia s celoštátnou pôsobnosťou.

ŠPS pri bezprostrednom ohrození bezpečnosti plavebnej prevádzky v prípade mimoriadnej udalosti, resp. krízovej situácie je oprávnená Plavebným opatrením nariadiť okamžité zastavenie plavby alebo jej obmedzenie na určenom teritóriu Slovenskej republiky.

V rámci Slovenskej republiky vo vodnej doprave pôsobí Slovenská plavba a prístavy a. s. Hlavnými podnikateľskými činnosťami spoločnosti Slovenská plavba a prístavy, a. s. sú:

- preprava tovarov vlastnou flotilou po vnútrozemských vodných cestách,
- preklad a skladovanie tovarov v prístavoch Bratislava a Komárno,
- poskytovanie služieb terminálu kombinovanej dopravy v prístave Bratislava,
- prenájom hnutel'ného a nehnuteľného majetku spoločnosti,
- poskytovanie komplexných zasielateľských služieb.

Slovenská plavba a prístavy, a. s., je priamo napojená na železničnú dopravu, cestnú dopravu a v prístave Bratislava na interný produktovod z rafinérie Slovnaft a. s..

Medzi najdôležitejšie prvky kritickej infraštruktúry v podsektore patria:

- železničná vlečka v prístavoch Bratislava a Komárno napojená na železničnú dopravnú sieť Slovenskej republiky,
- prekladisko minerálnych olejov v prístave Bratislava priamo napojené na produktovod rafinérie Slovnaft, a. s.,
- rozvod elektrickej siete v rámci prístavov – centrálna trafostanica,
- prístavné bazény napojené na hlavný tok rieky Dunaj.

Ochrana objektov v prístavoch Bratislava a Komárno, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej plavby a prístavov, a. s., je zabezpečená dodávateľským spôsobom cez súkromnú bezpečnostnú službu. Zabezpečenie plavby po slovenskom úseku Dunaja, vydávanie

plavebných opatrení v prípade ohrozenia bezpečnosti plavby, t.j. ochrana vnútrozemských vodných ciest je riešená v kompetencii ŠPS.

Subjekty zodpovedné za ochranu sektora sú:

- verejná sféra: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky,
- súkromná sféra: konkrétni provideri, poisťovne atď.

3.7. Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť

Pre potrebu realizácie opatrení ochrany a obrany kritickej infraštruktúry v tomto sektore môžeme bezpečnostné ohrozenia kritickej infraštruktúry štátu klasifikovať podľa spôsobu a možnosti eliminácie, t. j. podľa nevyhnutnej reakcie štátu. Členia sa na nasledujúce skupiny:

- rozsiahle bezpečnostné ohrozenia vzhľadom na lokalizáciu a zdroje Slovenskej republiky, kde pre ich riešenie je nutná pomoc medzinárodného spoločenstva, napr. zničenie jadrovej elektrárne,
- bezpečnostné ohrozenia, ktoré si vyžadujú aktivizáciu systému obrany štátu, t.j. nasadenie ozbrojených síl v spolupráci so záchrannými službami a pod.,
- bezpečnostné ohrozenia, ktoré si vyžadujú nasadenie ozbrojených bezpečnostných zborov, a záchranných zborov v systéme krízových situácií – výnimočný stav, núdzový stav a mimoriadna situácia,
- bezpečnostné ohrozenia, ktoré si vyžadujú nasadenie zložiek integrovaného záchranného systému.

Preto i pripravenosť a schopnosť riešiť ohrozenie kritickej infraštruktúry je zameraná na aktivizovanie jednotlivých zložiek ochrany a obrany v činnostiach:

- monitorovanie a vyhodnocovanie rizík a hrozieb prvkov kritickej infraštruktúry, tendencia ich vývoja v danej oblasti infraštruktúry,
- posilnenie ochrany objektov a zariadení kritickej infraštruktúry,
- ochrana jednotlivých objektov a zariadení kritickej infraštruktúry pred možnými teroristickými útokmi,
- plnenie úloh civilnej ochrany, odstraňovanie následkov udalosti, zdravotnícka starostlivosť, veterinárna starostlivosť, konsolidácia oblasti činnosti alebo regiónu štátu,
- núdzové fungovania kritickej infraštruktúry, núdzové zásobovania obyvateľstva, núdzové sociálne zabezpečenie obyvateľstva,
- obnova funkčného stavu kritickej infraštruktúry.

Podsektor: pohotovostné zložky

Do podsektora pohotovostné zložky je možné zaradiť:

- civilnú ochranu obyvateľstva,
- Hasičský a záchranný zbor
- Policajný zbor
- Slovenskú informačnú službu

a) Civilná ochrana obyvateľstva

Civilná ochrana obyvateľstva je systém úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, ktorého poslaním je utvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenej mimoriadnej situácie. Vytvorený informačný systém civilnej ochrany zabezpečuje chod informácií o vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj o spôsoboch a postupe jej riešenia. Na vykonávanie záchranných prác sú v nadväznosti na analýzu možného ohrozenia územia mimoriadnou udalosťou vytvárané jednotky civilnej ochrany. Jednotky civilnej ochrany vytvárané najmä pre potrebu územia nie sú dostatočne materiálne

vybavené a odborne pripravené na plnenie úloh a vo väčšine prípadov nemohli byť doteraz prakticky použité. So zmenou spoločensko-politických vzťahov od začiatku deväťdesiatych rokov v celoslovenskom meradle poklesol záujem obyvateľstva o účasť na príprave obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc. Až celosvetový nárast terorizmu a najmä udalosť v septembri 2001 v USA vyvolali u obyvateľstva potrebu mať informácie ako sa pri mimoriadnych udalostiach správať, čo robiť, ako sa chrániť pred účinkami vzniknutej mimoriadnej situácie. Na adekvátnu a účinnú odpoveď potenciálneho použitia chemických, biologických či jadrových zbraní v rámci Slovenskej republiky sú vypracované dokumenty, ktoré tvoria východiská na riešenie konkrétnych situácií. Na úseku kolektívnej ochrany obyvateľov v oblasti evakuácie obyvateľstva sú vypracované plány, na ktorých základe je evakuácia vykonávaná a je riešené jej odborné zabezpečenie. Pre ukrytie obyvateľstva je v Slovenskej republike vybudovaných 1 830 odolných a plynutesných ochranných stavieb s možnosťou ukrytia 340 360 ukrývaných. Tieto úkryty sú spravidla budované dvojúčelovo a ich využitie na ukrytie obyvateľstva je možné až po ich spohotovení. Ďalšie úkryty budované svojpomocne zabezpečujú ukrytie v 262 000 priestoroch pre 8 400 000 ukrývaných. Po vzniku živelných pohrôm alebo havárií spojených s únikom nebezpečných látok, ako aj po teroristických útokoch nie je však z časového hľadiska použitie úkrytov možné. V oblasti medzinárodnej bilaterálnej spolupráce bol ukončený proces utvárania medzinárodného zmluvného systému so susednými štátmi zameraný na spoluprácu a vzájomnú pomoc pri mimoriadnych udalostiach. Na multilaterálnej úrovni sa uskutočňuje spolupráca v rámci Vyššieho výboru pre civilné núdzové plánovanie NATO formou účasti na činnosti jeho technických výborov a začína sa rozvíjať spolupráca v rámci Európskej únie.

System civilnej ochrany obyvateľstva je schopný reagovať na vzniknuté mimoriadne situácie. K tomu je vytvorený dostatočný právny rámec kompatibilný s právnymi predpismi Európskej únie, upravujúci obdobnú problematiku.

b) Hasičský a záchranný zbor.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi. Jeho súčasťou je Prezídium Hasičského a záchranného zboru. Hasičský a záchranný zbor (ďalej len „zbor“) je jednotne organizovaným zborom, budovaným na zásade nadriadenosti a podriadenosti, podriadený ministrovi vnútra Slovenskej republiky. Zbor plní úlohy štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, vykonáva štátny požiarny dozor, plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov, s poskytovaním pomoci a s vykonávaním záchranných prác pri haváriách, živelných pohrômách a podieľa sa na poskytovaní pomoci pri iných mimoriadnych udalostiach, poskytuje pomoc v prípadoch ohrozenia života a zdravia osôb a majetku právnických osôb a fyzických osôb, ako aj životného prostredia, plní úlohy na úseku materiálneho vybavenia a technického zabezpečenia bezprostredne súvisiaceho s výkonom týchto činností, plní úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi a v oblasti preventívno-výchovného pôsobenia, plní úlohy pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania technických požiadaviek požiarnej bezpečnosti, posudzovania zhody a výkonu dohľadu nad výrobkami, podieľa sa na plnení úloh vedecko-technického rozvoja na úseku ochrany pred požiarmi, podieľa sa na poskytovaní predlekárskej pomoci a lekárskej pomoci a na odsune zranených a chorých, vykonáva v rámci záchranných prác núdzové odstraňovanie stavieb a ľadových bariér a podieľa sa na likvidácii ohnisk nákaz zvierat, na zabezpečovaní núdzového zásobovania a núdzového ubytovania obyvateľstva a na poskytovaní humanitárnej pomoci.

Zbor sa vo vymedzenom rozsahu podieľa aj na plnení úloh civilnej ochrany, pri príprave na obranu štátu a úloh spojených s mobilizačnými prípravami. Pri plnení svojich úloh spolupracuje so štátnymi orgánmi, s orgánmi samosprávy, právnickými osobami, občianskymi združeniami a s fyzickými osobami.

Na úseku ochrany pred požiarmi spolupracuje aj s príslušnými orgánmi iných štátov a s medzinárodnými organizáciami a poskytuje pomoc iným štátom v rozsahu medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Odbornými službami v Hasičskom a záchrannom zbere sú strojná služba, protiplynová služba, spojovacia služba, hasičská záchranná služba, povodňová záchranná služba.

Hasičský a záchranný zbor je schopný plniť úlohy, ktoré mu vyplývajú z právnych predpisov. Nevyhnutné je však pokračovať v systematickom obmieňaní a dopĺňaní Hasičského a záchranného zboru modernou technikou, aby nedošlo k zníženiu jeho akcieschopnosti a personálne ho dobudovať a stabilizovať.

c) Policajný zbor

Pôsobnosť Policajného zboru vyplýva z právneho rámca jeho činnosti, z ktorého vyplýva i rozsah a obsah zapojenia do ochrany a obrany kritickej infraštruktúry. Z platnej právnej úpravy a medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, je možné konštatovať, že Policajný zbor svoju činnosť zameriava a bude zameriavať pri ochrane a obrane kritickej infraštruktúry na plnenie kompetencií a úloh, ktoré vyplývajú pre štát v jednotlivých oblastiach ochrany a obrany. Policajný zbor má sily a prostriedky na to, aby sa podieľal na plnení úloh, ktoré vyplývajú zo zabezpečovania prevencie pred ohrozením, zo znižovania rizika ohrozenia existencie a stability prvku, požiadaviek na odvracanie útoku na prvok alebo systém jeho ochrany a obrany, z odstraňovania následkov útokov a náhradného fungovania prvku kritickej infraštruktúry.

Policajný zbor patrí medzi základné zložky bezpečnostného systému krajiny, ktorý sa musí vhodne zakomponovať i do systému ochrany kritickej infraštruktúry pred hrozbou terorizmu v súčasných zmenených podmienkach. Do popredia vystupuje požiadavka zvýšenia efektívnosti a účinnosti opatrení pri ochrane a obrane kritickej infraštruktúry v oblastiach preventívnej činnosti, kriminálneho spravodajstva, vyšetrovania a služieb osobitného určenia, ich použitia v našom prostredí s vhodnými prostriedkami, vhodnou metodikou vykonávania služobných činností v rámci súčinnosti a spolupráce.

Bezpečnostné plány na ochranu a obranu kritickej infraštruktúry musia vychádzať z princípov a podmienok boja proti terorizmu a musia rešpektovať podmienky a špecifiká určitej oblasti, teritória a objektu. Plány sa stávajú praktickými opatreniami a návodmi postupov v prípade predpokladu narušenia chodu infraštruktúry a základom pre taktiku ako im efektívne a aktívne čeliť.

K predchádzaniu a zabraňovaniu ohrozenia kritickej infraštruktúry je potrebné mať k dispozícii potrebné opatrenia s dostatočnými a efektívnymi silami a prostriedkami služieb Policajného zboru. Cieľom týchto preventívnych opatrení - akcií je odradiť páchatel'ov útokov a vytlačovať ich mimo oblasť atraktívnych cieľov. Keď i napriek tomu k útoku dôjde, umožňujú tieto opatrenia účinne a efektívne využiť sily a prostriedky v teritórii na odrazenie útoku a prenasledovanie, izolovanie a zadržanie páchatel'ov.

V súčasnosti systém ochrany prostredníctvom preventívnych policajných akcií môže byť vykonávaný v rozsahu celej Európskej únie. Cieľ tohto opatrenia je ochrana obyvateľstva v teritórii, ochrana vodných zdrojov, prírodných zdrojov, priemyslových zdrojov a zariadení vrátane ďalších zariadení a objektov kritickej infraštruktúry, ktoré sa na danom území nachádzajú. Do preventívnej policajnej akcie je možné v súčasnosti nasadiť všetky policajné zložky, t.j. Policajný zbor, Železničnú políciu, Vojenskú políciu a za určitých podmienok obecnú políciu.

Ochranné a obranné policajné akcie zamerané na ochranu a obranu kritickej infraštruktúry môžu mať globálny (medzinárodný), regionálny (nadrárodný) a miestny (národný) charakter. Najčastejšie preventívne policajné akcie budú nasmerované na ochranu a obranu určitého bezprostredne ohrozeného teritória, ochranu a obranu objektov osobitnej

dôležitosti a ďalších dôležitých objektov, ochranu hromadných prostriedkov a dopravných komunikácií a ochranu stavu verejného poriadku a vnútornej bezpečnosti.

Preventívna policajná akcia na ochranu a obranu ohrozeného teritória sa vyhlasuje v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. Ich vyhlásenie bude realizované najmä vtedy, keď informácie o ohrození kritickej infraštruktúry budú všeobecného charakteru a nepodarí sa získať informácie upresňujúce útok na konkrétny prvok, zariadenie alebo objekt. O jej vyhlásení budú rozhodovať v krízových situáciách orgány krízového riadenia a mimo krízových situácií príslušný funkcionári Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru. V tomto zmysle sa akcie budú vykonávať na území mesta, okresu, vyššieho územného celku, alebo prírodnej lokality. V prípade preventívnej policajnej akcie môže byť teritórium – jeho rozsah určené bez ohľadu na administratívne alebo územné členenie.

Preventívna policajná akcia na ochranu a obranu prvkov, zariadení a objektov kritickej infraštruktúry je realizovaný plán ochrany a obrany každého objektu zo skupiny osobitnej dôležitosti a skupiny ďalších dôležitých objektov na obranu štátu. Ochranný a obranný plán objektu sa vypracúva pre každý objekt samostatne na základe daných podmienok, v ktorých sa objekt nachádza, na základe jeho funkcie, významu a celého radu ďalších aspektov. Podobná analógia by mala platiť i na prvky kritickej infraštruktúry. Dôležitým kritériom funkčnosti ochrany a obrany objektu je schopnosť účinne a efektívne reagovať na teroristický útok, ktorému nepredchádzali žiadne varovné informácie. Táto schopnosť objektu sa overuje v rámci precvičovania modelových situácií, ktoré simulujú reálny útok. Ochrana a obrana objektov v rámci preventívnej policajnej akcie sa môže vykonávať policajnými zložkami alebo v kombinácii s ozbrojenými silami v rámci nasadenia orgánom krízového riadenia.

Preventívne policajné akcie na ochranu osôb budú zamerané najmä na ochranu významných politických osobností, predstaviteľov a autority orgánov verejnej moci, osoby z podnikateľských kruhov, osobnosti z kultúrneho života a pod. Spoločenské postavenie týchto ľudí býva dostatočným dôvodom na to, že sa stávajú terčom teroristických útokov, ktorých cieľom je vo verejnosti vyvolať strach, paniku a použiť ich na vydieranie spoločnosti, napr. požiadavka ukončiť určitú výrobu. Opatrenia budú vychádzať z vývoja bezpečnostnej situácie a získaných poznatkov o ohrození života a zdravia týchto osôb, ako aj prihliadnutia na vývoj medzinárodnej bezpečnostnej situácie, na aktivity medzinárodného organizovaného zločinu a technického prostredia výkonu ich funkcie. Cieľom takýchto opatrení bude zaistiť osobnú bezpečnosť a zdravie dôležitých osôb a ich blízkych, zabrániť ich vydieraniu, zavražďovaniu a zneváženiu na verejnosti a zároveň im vytvoriť podmienky na zabezpečenie nerušeného výkonu ich funkcií.

Pri preventívnych policajných akciách na ochranu informácií a na ochranu obyvateľstva pred psychologickým pôsobením (propagandou) a pri informačných a psychologických útokoch je dôležité včas odhaliť zámer a záujem teroristov. Okrem možnosti zneužiť alebo využiť dôležité informácie na obchodné a podnikateľské zámery, môže ísť aj o cieľavedomé ovplyvňovanie verejnej mienky. Je dôležité prijímať účinné bezpečnostno-technické opatrenia na zamedzenie úniku informácií, ochranu výpočtovej techniky a vytvorených informačných sietí pred možnosťou ich zasiahnutia vírusmi. Treba nepretržite vyvíjať antivírusové programy a vykonávať dôslednú kontrolu dodržiavania zásad práce s utajovanými skutočnosťami. Na pracoviskách, kde sa pracuje s tajnými informáciami, sa môže používať len preverená výpočtová technika bez prepojenia do informačných sietí, umiestnená v špeciálne upravených a zabezpečených miestnostiach. Preventívne pôsobenie sa sústreďí na oblasti: legislatívnu (zákonné normy, interné predpisy), personálnu (bezpečnostná spôsobilosť, vzdelanie, priebežná príprava), režimovú (jasné a jednoznačné pravidlá, postupy pri manipulácii s informáciami) a technického zabezpečenia (hardvérové a softvérové opatrenia, špeciálne technické vybavenie).

d) Slovenská informačná služba

Slovenská informačná služba je jediná civilná spravodajská služba Slovenskej republiky fungujúca na princípe tzv. integrovaného modelu spravodajskej služby. Pôsobnosť Slovenskej informačnej služby vyplýva zo všeobecne záväznej právnej úpravy, ktorá zároveň ustanovuje rozsah jej činnosti, okruh jej úloh a jednotlivé kompetencie. Hlavné oblasti pôsobenia Slovenskej informačnej služby a zamerania jej spravodajských aktivít sú ochrana ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti Slovenskej republiky.

Na základe posúdenia platnej právnej úpravy možno konštatovať, že hlavnou úlohou Slovenskej informačnej služby je získavanie, sústreďovanie a vyhodnocovanie informácií o zákonom vymedzených skutočnostiach. Činnosť Slovenskej informačnej služby má teda predovšetkým preventívny charakter a je zameraná najmä na predchádzanie protiprávnej a protiústavnej činnosti a získavanie informácií o osobách majúcej súvislosť s protispoločenskými javmi. Na oblasť ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti Slovenskej republiky je zameraná hlavne kontrarozviedna spravodajská činnosť, pričom sa sledujú aj ohrozenia ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti Slovenskej republiky plynúce z terorizmu. Na úseku ochrany hospodárskych záujmov Slovenskej republiky Slovenská informačná služba získava, sústreďuje a vyhodnocuje aj informácie v oblasti možného ohrozenia kritickej infraštruktúry, čím významným spôsobom zabezpečuje spravodajskú podporu ochrany kritickej infraštruktúry. Spravodajská podpora ochrany kritickej infraštruktúry je dôležitým nástrojom pre zachovanie účinnosti opatrení prijatých ďalšími subjektmi podieľajúcimi sa na ochrane a obrane kritickej infraštruktúry.

Za účelom zabezpečenia ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku a bezpečnosti Slovenskej republiky nielen na národnej, ale aj na nadnárodnej úrovni ako aj medzinárodnej úrovni, Slovenská informačná služba spolupracuje nielen s bezpečnostnými zložkami Slovenskej republiky, ale aj so spravodajskými službami iných štátov. V tejto súvislosti je dôležitá najmä spolupráca v boji proti terorizmu. Medzinárodný charakter a nadnárodný charakter spolupráce Slovenskej informačnej služby v boji proti terorizmu významne prispieva k zvýšeniu úrovne ochrany kritickej infraštruktúry vo všetkých členských krajinách Európskej únie, predovšetkým však v Slovenskej republike. Z pohľadu medzinárodnej spravodajskej spolupráce má v tejto oblasti veľký význam realizácia spravodajskej činnosti a operatívnych úkonov Slovenskej informačnej služby a jej zahraničných partnerských spravodajských služieb.

Z hľadiska zvýšenia efektívnosti a účinnosti prijatých opatrení na úseku ochrany a obrany kritickej infraštruktúry je dôležité plnohodnotne využiť sily a prostriedky Slovenskej informačnej služby v spolupráci s ostatnými subjektmi ochrany a obrany kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike, najmä s inými bezpečnostnými zložkami napríklad formou spoločných spravodajsko-bezpečnostných operácií.

Podsektor: verejná správa

Verejná správa je v súčasnosti organizovaná na troch úrovniach: štát – kraj – obec. Každá úroveň má svojich volených predstaviteľov, rozdelené úlohy a zodpovednosť. Niektoré úlohy sú delené medzi štátnou správou a samosprávou (Rozdelenie kompetencií). V Slovenskej republike existuje od roku 1990 tzv. oddelený model verejnej správy štátna správa – územná samospráva.

Vláda Slovenskej republiky má výkonnú moc. V súlade so zákonom č. 74/1995 Z. z. kompetenčný zákon sa delia jednotlivé ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy o výkonné právomoci a zodpovednosť za výkon štátnej správy. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je okrem toho zodpovedné za koordináciu miestnej štátnej správy

v rámci jednotlivých krajov.

Základnými úlohami štátnej správy sú: hospodárska politika, zahraničná politika, bezpečnostná politika, obrana, civilná ochrana, Hasičský zbor, súdnictvo, väzenstvo, colné právomoci, menové záležitosti, daňové úrady (mimo miestnych daní), pošty, železnice, diaľničný systém, cesty I. triedy, úrady práce a služieb zamestnanosti, vysoké školstvo, vybrané zdravotnícke, kultúrne a školské zariadenia, letiská (regionálne spolu s obcami a krajmi), plánovanie, ochrana prírody a regionálna politika (delená s obcami a krajmi).

Zo základných úloh štátnej správy vyplýva, že štátna správa zohráva dôležitú úlohu pri ochrane kritickej infraštruktúry. Medzi prvky kritickej infraštruktúry, podsektora verejná správa, patria objekty, v ktorých sídlia ústredné orgány štátnej správy, niektoré ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány verejnej správy, ktorých narušenie by ohrozilo politický chod štátu vrátane fungovania verejnej správy.

Podsektor: obranný priemysel

Obranný priemysel vytvára množstvo spleťovaných prepojení medzi Ministerstvom obrany Slovenskej republiky a zmluvnými partnermi zo súkromného sektora. Bez súkromného sektora je zbrojná výroba na dominantnej svetovej kvalite nepredstaviteľná. Pritom je treba zdôrazniť, že vojenský priemysel tu nie je len preto, aby vybavil armádu na vojenské misie, ale aby armáda bola schopná reagovať v prípade mimoriadnych udalostí, kedy v kritických, poľných podmienkach preberá funkcie zdravotníckeho sektora, hasičov, polície.

Vojenský špecialisti musia dnes ešte starostlivejšie než kedykoľvek predtým robiť bezpečnostné previerky svojich civilných zamestnancov a špecialistov, ktorých prizývajú na prácu na konkrétny projekt. Samotné vojenské výskumné zariadenia musia vytvárať plány na svoju vlastnú ochranu pred útokmi, pre zaobchádzanie s utajovanými skutočnosťami. Podrobná špecifikácia opatrení v tomto sektore je spracovaná v dokumentoch, ktoré podliehajú režimovým opatreniam.

Subjektmi zodpovednými za ochranu sektora sú Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

3.8. Priemysel

Do sektora kritickej infraštruktúry priemysel patrí odvetvie chemického priemyslu a farmaceutického priemyslu.

Podsektor: chemický priemysel

Podsektor chemického priemyslu zahŕňa:

- výrobu, skladovanie a spracovanie chemikálií, chemických látok a vlákien (vrátane výroby, skladovania a spracovania výbušnín),
- prepravu chemických látok s nebezpečným tovarom potrubiami.

Podsektor: farmaceutický priemysel

Podsektor farmaceutického priemyslu zahŕňa výrobu farmaceutických prípravkov (liekov, sér, vakcín), chemických produktov a produktov z rastlín na lekárske účely, vrátane výroby základných látok na výrobu farmaceutických prípravkov.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky pre tieto podsektory stanovuje stratégiu rozvoja priemyselnej výroby, zabezpečuje vypracovanie návrhov priemyselnej politiky a politiky inovácie. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky zabezpečuje výkon štátnej správy v oblasti:

- legálneho zaobchádzania s látkami, ktoré možno zneužiť na nezákonnú výrobu omamných a psychotropných látok,

- uvádzania chemických látok a chemických prípravkov na trh.

Komerčné činnosti jednotlivých podnikateľských subjektov v citovaných podsektoroch sú vykonávané v súlade s princípmi trhového hospodárstva, t.j. bez zásahu štátu. V zmysle právnych predpisov sú v stanovenom rozsahu vykonávané kontrolné a regulačné opatrenia v oblasti drogových prekurzorov a uvádzania niektorých chemických látok a prípravkov na trh.

V podsektore chemického priemyslu je potrebné osobitne venovať pozornosť ochrane prvkov kritickej infraštruktúry s prítomnosťou takých nebezpečných chemických látok, ktoré môžu ohroziť život a zdravie osôb, životné prostredie a majetok. Dôležitou súčasťou je aj preprava chemických látok s nebezpečným tovarom potrubiami, ktoré sú ako líniové stavby obzvlášť zraniteľné, a preto si vyžadujú špecifické opatrenia na ochranu.

V podsektore farmaceutického priemyslu je potrebné osobitne venovať pozornosť ochrane takých prvkov kritickej infraštruktúry, ktorých narušenie, príp. zničenie by malo za následok nedostatok farmaceutických výrobkov, predovšetkým liečiv, čo môže sekundárne znamenať ohrozenie života a zdravia obyvateľstva.

Sektor priemysel môže využívať opatrenia na ochranu prvkov kritickej infraštruktúry, ktoré sú uvedené v materiáli „Konceptia kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany“. Osobitnú pozornosť si vyžadujú potrubia, ktorými sa prepravujú chemické látky s nebezpečným tovarom.

Najväčší podiel zodpovednosti za ochranu prvkov kritickej infraštruktúry v sektore priemyslu musí niesť štát, avšak vzhľadom na nevyhnutnosť ochraňovať takéto prvky je potrebné, aby sa na ich ochrane podieľali aj ich vlastníci, resp. prevádzkovatelia. Ochrana prvkov kritickej infraštruktúry sa musí vykonávať predovšetkým s prihliadnutím na relevantné oblasti bezpečnosti štátu, ekonomické hľadisko (náklady na ochranu) by malo byť až druhoradé.

3.9. Finančný sektor

Finančný sektor pozostáva z hmotných zariadení (banky, trezory) a nehmotných zariadení (virtuálne peniaze, existujúce len v databázach kyberpriestoru) ale aj zo špecificky vzdelaného ľudského potenciálu.

Medzi hlavné riziká pre sektor patrí:

- terorizmus, ktorý sa často uchýľuje ku krádežiam peňazí za účelom nákupu zbraní (môže sa jednať i o krádeže on-line),
- dopad krízy spôsobenej terorizmom na bankový sektor a verejné financie (menový kurz) je spravidla ďalekosiahlejší než samotná škoda na mieste útoku.

Podsektor: platobné systémy

Národná banka Slovenska v zmysle §48 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prevádzkuje platobný systém zúčtovania v reálnom čase podľa §31 ods. 2, písm. c) citovaného zákona s názvom SIPS. Účastníkmi sú:

- Národná banka Slovenska,
- banky a pobočky zahraničných bánk,
- podnik pomocných bankových služieb,
- Centrálny depozitár cenných papierov, a.s.,
- Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.,
- Štátna pokladnica.

Zlyhanie prevodov a zúčtovania peňažných prostriedkov, teda zlyhanie platobného

systemu môže mať závažný negatívny vplyv na chod a finančné hospodárenie štátu, (napríklad na prevody peňažných prostriedkov tvoriacich príjmy a výdavky štátu) a na majetok právnických osôb a fyzických osôb, a to aj v zahraničí.

Prevádzkovateľ platobného systému je povinný vykonávať také opatrenia, aby v prípade technologickej alebo inej havárie bol zabezpečený chod platobného systému a prevod a zúčtovanie peňažných prostriedkov. Povinnosti sú ustanovené v internom akte riadenia Národnej banky Slovenska, ktorý nie je verejne prístupný. Povinnosti a požiadavky v ňom obsiahnuté vychádzajú z požiadaviek Európskej centrálnej banky, ustanovených pre tzv. Risk Management Framework.

Podsektor: systémy zúčtovania a vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi

a) Centrálny register krátkodobých cenných papierov vedený Národnou bankou Slovenska pre pokladničné poukážky vydané Ministerstvom financií Slovenskej republiky alebo Národnou bankou Slovenska, používané na krytie schodku štátneho rozpočtu alebo na usmernenie peňažného trhu; spôsob vedenia tohto registra upravuje prevádzkový poriadok vydaný Národnou bankou Slovenska.

b) Centrálny depozitár cenných papierov, a.s. (ďalej len „centrálny depozitár“) podľa § 99 ods. 3 písm. h) zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečuje zúčtovanie a vyrovnanie burzových obchodov s finančnými nástrojmi a zúčtovanie a vyrovnanie obchodov s finančnými nástrojmi na žiadosť klienta. Zabezpečením zúčtovania a vyrovnania takýchto obchodov je organizovanie a prevádzkovanie systému zúčtovania a vyrovnania obchodov s finančnými nástrojmi pre aspoň troch účastníkov systému vyrovnania.

Zlyhanie zúčtovania obchodov s finančnými nástrojmi môže mať závažný negatívny vplyv na chod a finančné hospodárenie štátu, napr. na predaj, prevody a splácanie štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov a na majetok právnických a fyzických osôb a to aj v zahraničí alebo zahraničných na území Slovenskej republiky, napr. na majetkové a vlastnícke práva súvisiace s cennými papiermi a so zúčtovaním a vyrovnaním ich prevodov.

V rámci ochranných protiopatrení je centrálny depozitár povinný realizovať také opatrenia, aby v prípade technologickej alebo inej havárie bolo zabezpečené zúčtovanie a vyrovnanie obchodov s finančnými nástrojmi – štátnymi pokladničnými poukážkami a štátnymi dlhopismi a ostatnými cennými papiermi, ktorých zúčtovanie a vyrovnanie obchodov zabezpečuje centrálny depozitár.

Subjektami zodpovednými za ochranu sektora sú:

- Národná banka Slovenska, ktorá zodpovedá za výkon dohľadu nad
 - a) platobnými systémami podľa § 59 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a
 - b) centrálnym depozitárom podľa § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch a investičných službách a podľa § 1 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov,
- prevádzkovateľ platobného systému podľa § 48 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a
- centrálny depozitár podľa § 100 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. Úlohy zainteresovaných subjektov

Zainteresovanými subjektami pri riešení otázok ochrany a obrany kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike sú: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej

republiky, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska, Slovenská informačná služba a Národný bezpečnostný úrad.

4.1. Hlavné úlohy

Hlavné úlohy, ktoré budú zainteresované subjekty plniť sú:

1. Vypracovať a predložiť na rokovanie Bezpečostnej rady Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky Harmonogram plnenia opatrení na ochranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike po prijatí zákona o kritickej infraštruktúre.

zodpovedný: ministerstvo vnútra

termín: do 30. septembra 2009

Harmonogram plnenia opatrení na ochranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike (ďalej len „harmonogram plnenia opatrení“) spracuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v spolupráci s ministrami a predsedami ostatných ústredných organov štátnej správy. V harmonograme plnenia opatrení budú podrobne rozpracované úlohy pri ochrane a obrane kritickej infraštruktúry, ktoré budú jednotlivé zainteresované subjekty plniť v období rokov 2010 až 2013. Okrem termínov plnenia jednotlivých opatrení a stanovení zodpovednosti bude súčasťou harmonogramu plnenia opatrení aj stanovenie potreby finančného zabezpečenia plnenia úloh.

2. Vytvoriť medzirezortný program na finančné zabezpečenie plnenia opatrení pre ochranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike po prijatí zákona o kritickej infraštruktúre.

zodpovedný: ministerstvo vnútra

termín: do 30. apríla 2010

Vytvorením medzirezortného programu na finančné zabezpečenie plnenia opatrení pre ochranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike (ďalej len „program“) bude zabezpečené prehľadnenie finančných tokov vynakladaných zo štátneho rozpočtu na plnenie úloh pri ochrane a obrane kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike. Jednotlivé ciele programu budú vychádzať z harmonogramu plnenia opatrení.

3. Ustanoviť národného gestora pre oblasť ochrany a obrany kritickej infraštruktúry

termín: do 31. augusta 2008

V súčasnosti nie je stanovený národný gestor pre oblasť ochrany a obrany kritickej infraštruktúry. Hlavnou úlohou národného gestora pre oblasť ochrany a obrany kritickej infraštruktúry bude koordinovať aktivity orgánov krízového riadenia v oblasti ochrany a obrany kritickej infraštruktúry. Národný gestor bude plniť úlohu kontaktného miesta Slovenskej republiky pre spoluprácu s národnými gestormi v rámci Európskej únie a NATO. Národný gestor pre oblasť ochrany a obrany kritickej infraštruktúry bude ustanovený v zákone o kritickej infraštruktúre.

4.2. Návrh na finančné zabezpečenie ochrany a obrany kritickej infraštruktúry

Finančné zabezpečenie ochrany a obrany kritickej infraštruktúry nie je možné v súčasnosti kvantifikovať z toho dôvodu, že problematika ochrany a obrany kritickej infraštruktúry nie je v súčasnosti legislatívne upravená a nie sú jednoznačne určené úlohy rezortom a ostatným ústredným orgánom štátnej správy. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 120 zo 14. februára 2007 k návrhu Konceptie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobu jej ochrany a obrany je v bode B.2. uložené podpredsedovi vlády a ministrom vnútra v spolupráci s ministrami a predsedami ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky pripraviť a predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o kritickej infraštruktúre v termíne do 30. júna 2008. Kvantifikovať výdavky na plnenie úloh obrany a ochrany kritickej infraštruktúry bude možné po schválení zákona a jeho rozpracovaní na podmienky v jednotlivých rezortoch a ostatných ústredných orgánoch štátnej správy v harmonograme plnenia opatrení, pričom výdavky budú realizované v rámci schválených limitov jednotlivých kapitol na príslušné rozpočtové roky bez dodatočných požiadaviek na rozpočtové prostriedky. Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike nebude mať zvýšené dopady na rozpočet verejnej správy. Pre finančné zabezpečenie plnenia opatrení ochrany a obrany kritickej infraštruktúry je potrebné vytvoriť medzirezortný program pre plnenie úloh ochrany kritickej infraštruktúry s účinnosťou od roku 2011. Nakoľko jednotlivé prvky sektorov a podsektorov kritickej infraštruktúry sú prevažne v súkromnom vlastníctve, budú výdavky štátu zamerané v prevažnej miere na organizačné zabezpečenie a informačné technológie v procese riadenia opatrení súvisiacich s ochranou a obranou kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike.

4.3. Ochrana utajovaných skutočností

V súčasnosti je ochrana utajovaných skutočností v oblasti kritickej infraštruktúry riešená v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností, ktorý je všeobecným a systémovým riešením ochrany utajovaných skutočností pre všetky oblasti pôsobnosti štátnych orgánov, neštátnych a súkromných subjektov, ako aj pre fyzické osoby.

Koncepcia kritickej infraštruktúry však poukazuje na potrebu ochrany informácií, ktoré by mohli byť zneužitú na ohrozenie zdravia a majetku občanov, na ohrozenie záväzkov vyplývajúcich z multilaterálnych a bilaterálnych zmluvných vzťahov Slovenskej republiky, ako aj na ohrozenie zákonom definovaných záujmov štátu a nie sú utajovanými skutočnosťami. Právne systémy Európskej únie, Severoatlantickej aliancie a niektorých z ich členských krajín poznajú tzv. „citlivé informácie“, ktoré je nutné chrániť, okrem iných aj v oblasti kritickej infraštruktúry. Národný ekvivalent takýchto informácií bude súčasťou už Národným bezpečnostným úradom pripravovaného zákona, ktorý okrem utajovaných skutočností bude riešiť aj „citlivé informácie“ a bude vychádzať z vládou schválenej Konceptie ochrany utajovaných skutočností.

5. Záver

Zníženie zraniteľnosti Slovenskej republiky je úlohou dlhodobého charakteru a národný program spolu s prijatou koncepciou by mal byť prvým stupňom k zvýšeniu pripravenosti Slovenskej republiky čeliť uvedeným hrozbám. Ďalším významným krokom by mala byť príprava legislatívy a rozpracovanie samotného programu do konkrétnych úloh s kvantifikáciou nutných finančných dopadov na štátny rozpočet, počnúc rokom 2011. Do úvahy bude potrebné zobrať pripravovanú európsku legislatívu, ktorá bude klásť zrejme hlavný dôraz na „európsku kritickú infraštruktúru“ a jej prijatie sa predpokladá v priebehu roku 2008.